

עלון
דו שבועי

עֵנַג שַׁבַּת

פרשת: **ויצא - וישלח**

עלון מס' 4 (1128)
(שנה עשרים ותשע)

יוצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים

ר' בכסלו ה'תשע"ה
(28.11.2014)

מועדי השבת ויצא
ער"ש מוצ"ש

י-ם	16.00	17.15
ת"א	16.14	17.16
ח'פ"ה	16.03	17.14
ב"ש	16.18	17.18
אילת	16.11	17.16

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת ויצא - יום ששי	(אופק ת"א)
עלות השחר	4.46 - 4.51
זמן הנחת תפילין	5.32 - 5.37
הנץ החמה (מישור)	6.22 - 6.27
הנץ החמה (הנראה)	6.28 - 6.33
ס"ז ק"ש מג"א	8.08 - 8.11
חצות היום	11.29 - 11.32
מנחה גדולה	12.00 - 12.02
שקיעת החמה	16.36 - 16.36
צאת הכוכבים ב'	17.26 - 17.26

דף יומי: יבמות נו - טב

מועדי השבת וישלח

י-ם	16.00	17.15
ת"א	16.14	17.16
ח'פ"ה	16.03	17.14
ב"ש	16.18	17.18
אילת	16.11	17.16

זמני היום והלימודים היומיים: (שעון חורף)

משבת וישלח - יום ששי	(אופק ת"א)
עלות השחר	4.51 - 4.55
זמן הנחת תפילין	5.38 - 5.42
הנץ החמה (מישור)	6.28 - 6.32
הנץ החמה (הנראה)	6.33 - 6.38
ס"ז ק"ש מג"א	8.11 - 8.15
חצות היום	11.32 - 11.35
מנחה גדולה	12.02 - 12.05
שקיעת החמה	16.36 - 16.37
צאת הכוכבים ב'	17.26 - 17.27

דף יומי: יבמות סג - טט

לזמנים נוספים בכל הארץ שלח את המילה "זמן" ובקשתך למספר 1315.
לדוגמא: "זמן שקיעה מחר בטבריה"
את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il
ובמבצא מרשתת בקטגוריית עלוני שבת www.moreshet.co.il
י"ד העמותה והעורך ע"ד שמואל כהן
כתובת: רח' בלך 3, ת"א
טל: 03-5234063, פקס: 03-5234054
דוא"ל: smulad@netvision.net.il
דפוס: אקסטרה פרינט 50-54-50-1700

מול עשו לאורך הדורות

הנהגתו של יעקב אבינו לקראת ובעת המפגש עם עשיו אחיו: ההזמנה להפגש; הקריאה לעברו: אדוני; ההשתחויה לפניו - מעלה אפשרות רבות של פרשנות, ואכן נחמה ליבוביץ ז"ל (עיונים בספר בראשית) חושפת בעבורנו מחלוקת, לכאורה, בחז"ל בנושא זה.

מצד אחד מצינו ביקרות גדולה על מעשה זה של יעקב: "רבי יהודה ברבי סימון פתח: (משלי כה) מעין נרפש ומקור משחת וגו', אמר רבי יהודה בר' סימון כשם שאי אפשר למעין להרפס ולמקור להשחית, כך אי אפשר לצדיק למוט לפני רשע, וכמעין נרפש וכמקור משחת כך צדיק ממיט עצמו לפני רשע, אמר לו הקב"ה לדרכו היה מהלך והיית משלח אצלו, ואומר לו: כה אמר עבדך יעקב. רב הונא פתח: (משלי כו) מחזיק באזני כלב עובר מתעבר על ריב לא לו... כך אמר לו הקב"ה לדרכו היה מהלך ואתה משלח אצלו ואומר לו כה אמר עבדך יעקב... באותה שעה שקרא יעקב לעשו אדוני, אמר לו הקב"ה: אתה השפלת עצמך וקראת לעשו אדוני ח' פעמים חייך אני מעמיד מבניו שמנה מלכים קודם לבניך, שנאמר: (בראשית לו) ואלה המלכים אשר מלכו" (בראשית רבה פרשה עה). לעומת זאת רבי יהודה הנשיא (שם) לומד את כללי ההתנהגות כלפי השלטון הרומאי ממהנהגתו של יעקב אבינו במפגש עם עשיו: "רבינו אמר לרבי אפס כתוב חד אגרא [אגרת אחת] מן שמי למרן מלכא אנטונינוס, קם וכתב מן יהודה נשיאה למרן מלכא אנטונינוס, נסבה וקרייה וקרעיה [לקח רבנו קרא וקרע את האגרת], אמר ליה: כתוב מן עבדך יהודה למרן מלכא אנטונינוס, אמר ליה רבי מפני מה אתה מבזה על כבודך? אמר ליה: מה אנא טב [מה אני טוב] מן סבי, לא כך אמר: כה אמר עבדך יעקב?"

אכן, לכאורה, מחלוקת, ואולי לא: המקורות המגנים את יעקב מתייחסים לשאלה: מדוע בכלל יזמת את המפגש עם עשיו. לאחר היוזמה הזאת הרי כל ההמשך, ההשתחוות והקריאה בשם אדוני לעשיו היא כבר מחוייבת המציאות. במקרה זה יעקב היוזם הרי הוא אחראי על כל ההשלכות. לכן, הרמב"ן המחפש את מקור ההשוואה לדורות מהפרשה הזאת הוא מתמקד בשלב הבחירה לערב את הרומים בקרב האחים על השלטון בארץ (שם פסוק ד): "ועל דעתי גם זה ירמוז כי אנחנו התחלנו נפילתנו ביד אדום, כי מלכי בית שני באו בברית עם הרומיים (ספר החשמונאים א ח) ומהם שבאו ברומה (כך כותב רבינו בויקרא כו טז), והיא היתה סבת נפילתם בידם, וזה מוזכר בדברי רבותינו ומפורסם בספרים (יוסיפון פרק סה)".

לעומת זאת רבי יהודה הנשיא לא בחר תחת איזה מלכות להיות. מאות שנים לפני חייו מלכות רומי היא כבר עובדה מוגמרת. במציאות שכזאת שנכפתה עליו, בוודאי שיש לו ללמוד מיעקב אבינו כיצד להתנהג כשנאלצים לעמוד מול עשיו כשהוא בא מולך עם כל צבאו.

אלפי שנים מנהיגי קהילות ישראל בגלות הלכו בדרכו של רבי יהודה הנשיא, והצליחו לנווט ולשמור צאן מרעיתם. ב"ה אנו זוכים לחיות במדינה עצמאית, ויכולים לחזור ולצפות ממנהיגנו לעמוד בעוז ובעוצמה מול הקמים עלינו.

הרב **יחיאל צור**, רב הקיבוץ הדתי בית רימון

<p>העלון מוקדש לזכר ולע"נ חיים מנחם בסוק ז"ל, נפטר ב-י"ד בכסלו תשס"ז. יהי זכרו ברוך!</p>	<p>העלון מוקדש לזכר ולע"נ מינה פרל בת אלחנן ביסטריצר ז"ל, נפטרה ב-י"ד בכסלו תשס"ט. יהי זכרה ברוך!</p>
---	---

גרביוני קארין

מגע המשי המלטף למשפחה

ישרות מהיבואן לצרכן **25%** הנחה בכרטיס מועדון מעובי 10 דנייר לעובי 200, **MADE IN ITALY** הכי איכותיים והאופנתיים ליום יום ואירועים בכל המידות והצבעים עד מידה הכי גדולה XXL ישרות עד ביתכם, מכבדים כרטיסי אשראי

לפרטים והזמנות, 03.574.26.65, Karin80@012.net.il
לבעלי חנויות ומוסדות, 072.255.57.15

דתי פייג' לעסקים:
קידום עסקים באינטרנט בתקציב של כוס קפה
לפרטים: 072-2400300

דתי פייג' - פורטל העסקים המוביל לציבור הדתי
מה שמתאים לך בקליק
עסקים, שירותים ובעלי מקצוע חבילות נופש, מלונות וצימרים. תתונה, שבת חתן, אטרקציות ועוד.

וודקה NOBLE

100% טבעי
100% כשרות

מיוצר ע"י פלורנטינה בע"מ | הבנאי 40 חולון | טל': 03-5444922
מ"ל: cohens1890@gmail.com | אתר: www.cohens1890.co.il
משווק למיגזר החרדי ע"י אלי, טל': 053-5277071

נאו"ת דש"א

נופש, אירוח ותרבות, ארגון שבתות עיון ושבת חתן

שבת שירה ופיוט בנוסח יהודי מתוקן

שבת שירה פרשת בשלח י-י"א בשבת תשע"ה 30-31/1/15
בבית הארחה המפואר "בית וגן" ירושלים

בהשתתפות פייטנים, רבנים ומרצים בכירים ובראשם:
הרה"ג אליהו אברג'ל - אב"ד ירושלים והרב אליהו אלהרר - רבה הראשי של מודיעין
מחיר מיוחד לנרשמים עד 30.11.14 (לאחר מכן תוספת של עד 15%) | שיובו חדרים לפי סדר הרשמה.
"נאו"ת דש"א" רשאית להפסיק את המבצע בכל עת בעקבות סיומ מכירת החדרים.

לפרטים והרשמה: **שמעון נייד: 052-3611441** | פקס: **08-9268663**

דיני השבוע ומנהיגו

שבת פרשת ויצא

ההפטרה: "ויברח יעקב שדה ארם" (הושע יב, ג).

המסופק אם הזכיר טל ומטר

מיום ראשון ח' בכסלו המסופק אם הזכיר טל ומטר אינו חוזר, וכן כשאמר באחד הימים הקודמים תשעים פעם, ולפי החתם סופר יש להדר ולומר מאה ואחת פעמים: "ואת כל מיני תבואתה לטובה ותן טל ומטר לברכה".

שבת פרשת וישלח

ההפטרה: "חזון עובדיה" (עובדיה א, א).

לקראת חנוכה

בתקופת בית המקדש השני כשעמדה מלכות יוון הרשעה על ישראל להשכיחם התורה ולהעבירם על דתם ונכנסו להיכל ופרצו בו פרצות, והצרו לישראל, עד שריחם עליהם הקדוש ברוך הוא, והצילם מידם, וגברו עליהם בני החשמונאים הכהנים הגדולים, והרגום, והושיעו את ישראל מידם, והעמידו מלך על ישראל מן הכהנים. משגברו החשמונאים על היונים, נכנסו לבית המקדש, ורצו להדליק את המנורה הטהורה, ולא מצאו אלא פך אחד של שמן טהור שהיה בו כדי להדליק את המנורה יום אחד בלבד, ונעשה בו טו והדליקו ממנו שמונה ימים, עד שכתשו זיתים ועשו מהם שמן טהור. ואותו היום שבו נמצא פך השמן, יום כ"ה לחודש כסלו היה, ולכן תיקנו חכמים שהיו באותו הדור לעשות שמונה ימים הללו, מיום כ"ה בכסלו, ימי הלל ושמחה, ומדליקים בהם נרות בכל לילה משמונת הלילות, כדי לפרסם הנס. (רמב"ם). אמרו רבותינו (שבת כג): שהמקיים מצוה זו כהלכתה זוכה לבנים תלמידי חכמים, שנאמר (משלי ו) "כי נר מצוה ותורה אור", ופירש רש"י, על ידי נר מצוה בא אור של תורה. וכתב המאירי, דהיינו לעשותו בהידור רב ובדרך חיוב.

הדלקת נרות חנוכה, לכאורה באה לפרסם את נס פח השמן ומה עם שאר הניסים שארעו בימי החנוכה? הרי אנחנו ב"על הנסים" שבתפילת שמונה עשרה ובברכת המזון, מזכירים בו נס הנצחון של המכבים נגד היונים, "מסרת גיבורים ביד חלשים" ועל כך שבאו היונים "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך", ושם לא נזכר נס פך השמן – מדוע?

הגמרא במסכת תענית (כה), מביאה מעשה ברבי חנינא בן דוסא, שפעם אחת אירע לבתו שטעתה ושמה בנרות שבת חומץ במקום שמן, והיתה יושבת ובוכה על כך שתיכף יכבו לה הנרות וישבו בחושך כל השבת. ראה אביה בצערה ואמר לה, בתן, למה תבכי? מי שאמר לשמן וידליק הוא יאמר לחומץ וידליק. וכדבריו כך היה באמת, שדלקו לה נרות החומץ במשך כל השבת, ולא כבו אלא במוצאי שבת. הנה נס פך השמן אצל רבי חנינא בן דוסא. ולכאורה אין מה להתפעל מהנס שנעשה למכבים, שכבר היתה כזאת מעולם שיארע כן לצדיקים, שיהפוך ה' מנהגו של עולם למענה בדבר זה, ואם כן מה כל הרעש שעשו חז"ל ותיקנו תקנה לזכר נס פך השמן, ואילו את עיקר הנס, הלא הוא נס הנצחון, לא ראו לציין במעשה דומה.

והשאלה קשה יותר! נצחון צבאי, ככל שיהיה גדול, נראה שנעשה ע"י מצביא וחיליו, גם אם זה מעטים שהיכו את הרבים, כך סבר הר"ן (חולין צה:), שכן מנהגו של עולם ששנים או שלושה אבירי לב יניסו הרבה מן המופחדים. אבל בזכות נס פך השמן, יסתמו טענות הלא מאמינים, שכן נס פך השמן היה ללא ספק יוצא מגדרו של עולם, וכיון שכן, מגלה הוא לנו גם על שאר ניסי חנוכה שהיו כולם מאת ה', חלק מהנסים גלויים, וחלק מהם הם נסתרים, ועל הכל אנו מודים לה' יתברך בימים אלו באמירת ההלל, ובקיום תקנת חז"ל להדליק נרות חנוכה שמונה ימים.

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
יחיאל קרוטהמר ז"ל מטבריה,
נפטר ב-ז' בכסלו תשנ"ח.
יהי זכרו ברוך!

זהו מה שבאמת היה, שהרי היוונים לא רצו להשמיד את ישראל היא בתפילת ההלל והדלקת הנרות ולא דווקא בסעודות מצוה (סופגניות... לטקס...). ימי החנוכה לא נקבעו לימי משתה ושמחה, כיון שלא היתה הגזירה על הגוף, אלא על הנפש. לכן הסעודות שעושים בחנוכה אינן סעודות מצוה, אלא סעודות רשות. יש אומרים שיש קצת מצוה בריבוי הסעודות, כיון שבימים אלה היתה חנוכה המזבח בימי החשמונאים, וגם הקמת המשכן במדבר הסתיימה בכ"ה בכסלו, אלא שהמתינו בהקמתו עד לחודש ניסן, חודש שבו נולד יצחק אבינו. נוהגים לומר זמירות ותשבחות אם מקימים סעודות בחנוכה, ובצירוף זה נחשבות הסעודות לסעודות מצוה (שולחן ערוך ומשנה ברורה סימן תרע).

לבקשת קוראים שומע כעונה

משנה תורה לרמב"ם: נוסח ברכות התפלה וסידורן: ... שליח צבור מברך לעולם ברכה שלישית בנוסח זה: נקדישך ונמליכך ונשלש לך קדושה משולשת כדבר האמור על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר ... בעת שליח ציבור אומר בברכה זו וקרא זה אל זה כל העם עונים קדוש קדוש וכו' וכשהוא אומר איה מקום כבודו כל העם עונים משבחים ואומרים ברוך כו' ... וכשהוא אומר ע"י דוד משיח צדקך כל העם אומרים ימלוך ה' לעולם. **וכל אלו הדברים שיוני הצבור, הוא קורא עמה, ולא יגיבה קולו בעת שהן עונים עמו.** (ספר אהבה • סדר התפילה)

הנמצא באמצע תפילת העמידה ושמו קדושה מהחזן אינו רשאי לענות עם הציבור. אלא עליו לשתוק, לעצור מתפלתו ולכוין לצאת ידי חובת הקדושה מהשליח ציבור. אבל השליח ציבור מכוין להוציא ידי חובה, או אז יוצא השומע ידי חובתו, מדין "שומע כעונה", והרי זה כאילו אמר בעצמו את כל נוסח הקדושה. כתב הגאון רבי יוסף חיים בספר עוד יוסף חי, שמה שפסקו הפוסקים שהמתפלל ישתוק, ויכוין לצאת ידי חובתו מפי השליח ציבור זהו דוקא במקום שהשליח ציבור בקי בהלכה, ויודע שעליו להוציא ידי חובה את כל מי ששומע אותו. וכן מתבאר עוד בדברי הפוסקים, שכל שאין החזן מכוין בפירוש להוציא ידי חובה את כל שומעיו, הרי אינם יכולים לכוין לצאת ידי חובה על ידו, ואין צורך לעצור ולהקשיב לקדושה מפיו. הרב עובדיה יוסף הוסיף שאף במקרה שהחזן הוא קבוע ובקי בהלכה, מכל מקום, אם אין קולו נשמע היטב לכל אורך הקדושה, מחמת הציבור שעונה אחריו, גם כן אין צורך לעצור ולהקשיב לקדושה מפיו, שהרי אי אפשר לצאת ידי חובת הקדושה על ידו, כל שאין שומעים מפיו את כל הקדושה. ורק כאשר קולו של החזן גבוה, ונשמע היטב מעל לקולות הציבור, יש להמתין ולהקשיב לקדושה היוצאת מפיו.

כשהיה המתפלל עומד בסיום ברכת מחיה המתים

וכל זה דוקא כאשר המתפלל עומד באמצע התפלה, אבל המתפלל תפלת העמידה, וכשסיים ברכת "מחיה המתים" שמע את החזן מתחיל בקדושה, עליו לענות על כל הקדושה עם הציבור, כיון שזהו מקום הקדושה.

להלכה: מי שעומד באמצע תפלת שמונה עשרה, והגיעו הקהל לאמירת הקדושה בחזרת התפלה, עליו לעצור ולהקשיב לחזן לכל נוסח הקדושה, ולכוין לצאת ידי חובה על ידי החזן. ואם החזן אינו בקי בהלכה, ואינו מכוין להוציא את שומעיו ידי חובתם, וכן אם אין קולו נשמע היטב לכל אורך הקדושה, אין צורך להמתין ולשמעו קולו, שבלאו הכי אי אפשר לצאת על ידו ידי חובה, כל שאין קולו של נשמע היטב, והוא מכוין להוציא את שומעיו ידי חובה. וכל זה דוקא כשהיה המתפלל באמצע תפלת העמידה. אבל אם התחילו הציבור בקדושה, כאשר סיים הוא את ברכת "מחיה המתים", עליו לענות על הקדושה יחד עם הציבור.

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
שלום נעים ב"ר **משה ראובינה** ז"ל,
נפטר ב-י"ז בכסלו תשנ"ז.
יהי זכרו ברוך!

שנת תשע"ה שנת שמיטה

הרב משה ביגל
רבה של מיתר

שלא יהיה כל אחד בונה במה לעצמו.

שאלה: האם ניתן להתארח ולאכול במקומות בהם אין נוהגים בהידורי כשרות שהאדם נוהג בעצמו, בשנת השמיטה, בפסח או בכל ימות השנה?

להלכה נפסק: שעם הארץ, שאינו יודע להטביל את הכלים, היין והשמן שבכליו, חשוד כטמאים – ובכל זאת התירו חכמים לקבל יין ושמן אלו מעמי הארץ ולנסכם על המזבח, כדי שלא יהיה כל אחד בונה במה לעצמו; כלומר, כדי שעמי הארץ לא יפגעו כאשר לא מקבלים מהם קרבנות בבית המקדש ויבנו לעצמם במת הקרבה פרטית. כי כאשר ייפרץ הסכר של הקרבה בבמות, יהיה כל אחד עושה במה לעצמו ובית המקדש יאבד את מרכזיותו, והעם יחלק, חלילה, לקבוצות ותגבר האיבה ביניהם. הגמרא מביאה דוגמאות נוספות להיתרים שהתירו חכמים כדי למנוע איבה בין יהודים (חגיגה כב ע"א).

תחליף זעיר לבית המקדש מצאו חכמינו כשידמו את השולחן, שעליו אנו אוכלים, למזבח עליו הקריבו קרבנות. בהקשר לזה "זכינו" שכל קבוצה בעם מקימה "במה" לעצמה ואוסרת את המזון של קבוצה אחרת בעם. לפעמים אני נתקל בתופעה זו בצורה מוחשית כאשר אני נכנס לאולם אירועים, בתלבושת רבנית מלאה, ואז קופץ מולי משיגיח הכשרות ומנסה להנחות את דרכי לשולחן המתאים ואומר: "אם כבוד הרב רוצה עופות של הרב פלוני אלו שני השולחנות שבפינה זווית ואם כבודו רוצה הכשר של הרב פלמוני אלו השולחנות שבפינה השנייה". לעיתים בעלי השמחה נאלצים לסמן את השולחנות "בהכשרים המיוחדים" בסימון מזהה (צבע מפות שונה) כדי שחלילה קבוצת הכשר פלוני לא תאכל מהכשר אלמוני או להיפך, רחמנא ליצלן.

תשובתי השגורה למשיגיח הכשרות היא: "אני מעדיף לשבת עם בני קהילתי ולאכול בממה הציבורית יחד עם כולם, מאשר לפרוש מהציבור ולאכול בשולחנות נפרדים 'מהודרים', כי אני אמנם משתדל להדר במצוות (גם בתחום הכשרות) אך יחד עם זאת אני משתדל במיוחד להתרחק מחששם של חכמינו 'שלא יהיה כל אחד בונה במה לעצמו'".

זכיתי לארח בביתי גדולי תורה, רבנים, ראשי ישיבות ואדמו"רים מכל גווי הציבור הדתי והחרדי בארץ. מעולם לא התבקשתי על ידם או על ידי משמשיהם להכין כיבוד "בהכשר מיוחד", ולא עשיתי שינויים בכשרות המזון המוגש בבית לקראת ביקורים אלו. גדולי ישראל אכלו בסעודתם את האוכל שהוגש לכל הציבור. באחד המקרים נשאלתי בשעת הסעודה על ידי אחד המלווים, אודות סוג ההכשר של המזון, ועניתי לו: "אם הרב שלך אוכל מבלי לשאול, אולי תלמד ממנו?!"

יש שרואים בתוצרת מסוימת בשמיטה מהודרת יותר ויש שדעתם שונה ורואים בתוצרת אחרת מהודרת יותר.

בכל מצב אסור בשום פנים לפסול תוצרת כשרה כל שהיא גם אם לדעת האדם היא אינה מהודרת. עדיף לוותר על הידור בכשרות מאשר להיכשל בחשש פגיעה במארח או בפוסקים גדולים שדעתם ההלכתית שונה (מנחת שלמה א, מד).

הבהרה: בפניה הקודמת צויין שמם של הגר"ש סאלנטר זצ"ל ומהר"ל דיסקין כמתנגדים ל"היתר המכירה", ולא היא בשנת תרנ"ה ערב השמיטה הצטרפו הרבנים הגאונים הנ"ל לתומכים ב"היתר" למרות התנגדותם לכך בשנת תרמ"ה. תודה לנינו של הרב שמואל מסלנט זצ"ל, על הערתו..

מקום בפרשה הושע לביא – מדריך טיולים

אדום

"וְאַתָּה תִּלְדוֹת עֵשׂוֹ הָאָדוֹם". האדומים – בניו של עשו הם צאצאיו של יצחק, ולכן הם עם שמי. חז"ל במקומות רבים, הנה לדוגמה אוצר המדרשים (אייזנשטיין) עשרה הרוגי מלכות עמוד (445) קבעו שרומי היא אדום "ועדיין קלסתר פניו של רבי ישמעאל ברומי היא אדום הרשעה", והדברים תמוהים, מה לשבטים האירופאים שהתאחדו והקימו את רומי ולגוע השמי, הלא סביר יותר שהם צאצאיו של יפת? ואכן כך סוברים מדרשים אחרים (למשל ילקוט שמעוני נח רמז סא) "ובני יון אלישה ותרישי אלסוטרסו איטלייא ודרדנייא".

לדעתי, כאן אנו נתקלים בגישה אופיינית לחז"ל, עם אינו ענין של גזע, אלא של תכונות אופי, של דרכי התנהגות.

בניו של עשו – האדומים, התגוררו מדרום לארץ ישראל, אך עם חורבן בית ראשון ויציאת עם ישראל לגלות הם החלו להיכנס אל תוך הואקום שנוצר והתפשטו צפונה עד למרכזה של ארץ ישראל. כל אזור השפלה הדרומית ודרום הר חברון מאוכלס היה באדומים, הם התגוררו בו מחברון ועד אשקלון דרך מראשה, מרכזו של חבל הארץ אף נקרא בתקופה זו "אידומיאה".

בית בד במראשה

בן הדור השני של מלכי החשמונאים – יוחנן הורקנוס ה-1 הוא שגייר אותם, ועדיין ישנה מחלוקת חוקרים האם נעשה זה בכפייה או בהיטמעות. מכאן אילך, באופן רשמי אין עם אדומי, איך נכנסו הרומיים לתמונה?

יתכן שהמעבר של אדום מהאדומים המקוריים לרומיים המאוחרים, נעשה בהשקפת חז"ל באמצעותו של לא אחר מאשר המלך הורדוס. מוצאו של הורדוס במשפחה אדומית שהתגוררה באחת מערי האזור, כנראה אשקלון, הוא גדל שם ונראה שהתחנך במראשה, ומשם – בעזרת אביו, הגיע לחצר המלכות בירושלים.

מאוחר יותר, כשפנה הורדוס לרומאים שכבר שלטו בארץ, וביקש את חסותו למלכותו. קבעו חז"ל שהרומאים הם האדומים החדשים.

אם אמרנו שעם אינו גזע אלא אופי, תכונת האופי של האדומים מעשו ועד רומי היא של החזיר (ילקוט שמעוני תהלים תתכט, אבות דרבי נתן לד) זה הצבוע שפושט את טלפיו כאומר: ראו, אני כשר. כך עשו מול יצחק אביו, וכך רומי מול עם ישראל. לא מפתיע למצוא את החזיר מתנוסס על דגליו של הלגיון העשירי, זה שהחריב את בית המקדש.

בניית הבד הגדול שבמראשה, ניתן לראות את הגומחה בה הונח פסלו של קוס, אל ההרים האדומי. מאידך, יש בו גם מקווה טהרה שהקימו בעלי בית הבד כדי לייצר שמן טהור. היתכן שהם פסחו על שני הסעיפים!?